

Студијски програм: Инжењерски менаџмент у агробизнису			
Назив предмета: Менаџмент ризика у пољопривреди			
Наставник: Радивој В. Продановић			
Статус предмета: Обавезан			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: 37 ЕСПБ+ 37 ЕСПБ + положен предмет Агробизнис менаџмент			
Циљ предмета Пружити студентима основна стручна знања о ефикасном управљању ризицима у пољопривредној производњи. Такође, циљ предмета је да студенти усвоје вештине и знања о процесу доношења одлука у условима ризика и неизвесности.			
Исход предмета Студент ће након положеног испита бити способан да: – Дефинише основне врсте ризика у пољопривреди и схвати њихов утицај и значај; – Класификује ризике према степену њиховог дејства и вероватноћи утицаја на производне ефекте, као и да развије свест о неопходности адекватном управљања њима; – Објасни значај адекватног управљања ризицима у пољопривреди, те буде оспособљен да самостално доноси пословне одлуке у условима ризика и неизвесности (стратегије управљања ризицима у пољопривреди); – Прикаже, илуструје и протумачи импликације пословања у условим ризика и у условима који минимизирају ризичне догађаје; – Овлада принципима менаџмента ризицима и примени стечена знања у производној пракси.			
Садржај предмета Теоријска настава Специфичности пољопривреде с обзиром на ризик; Менаџмент ризика у пољопривреди – појам, предмет изучавања, значај; Увод у управљање ризиком; Идентификација извора ризика и неизвесности у пољопривредној производњи – производња и технологија, ризици ГМО технологије, хемијски ризици, ризици климатских промена (нестабилност климе, поплава, суша, град), еколошки ризици (загађења воде, земље и ваздуха, смањивање биодиверзитета); цене и тржиште; финансије; легислатива и запослени. Управљање ризицима у пољопривреди – Стабло одлучивања, матрица исплативости и кумулативна функција дистрибуције; Доношење одлука на пољопривредном газдинству у условима ризика и неизвесности; Правила одлучивања у условима ризика. Стратегије за управљање ризицима у пољопривреди; <i>Стратегије за смањење ризика производње</i> – модерна технологија; диверзификација производње на газдинству; дељење прихода по основу закупа; иновативни производи осигурања пољопривреде; осигурање пољопривреде у Републици Србији; улога државе у сектору осигурања пољопривредне производње; модели тржишта осигурања; осигурање животиња; осигурање усева и плодова; тарифе и премије осигурања; процена и ликвидација штета; остала осигурања на пољопривредном газдинству; услужна производња, дугорочни уговори са добављачима. <i>Стратегије за смањење тржишних ризика (варијабилности цена)</i> – ширење продаје; уговор о купопродаји; вертикална интеграција; инвестиције за смањење ризика; опције продаје и термински уговори; тржишне интервенције; промена одлука. <i>Стратегије за смањење финансијског ризика</i> – фиксирање каматне стопе; самоликвидни кредити, ликвидне резерве (готовина или друга средства); кредитне резерве; власнички капитал или нето вредност. <i>Стратегије за управљање правним ризицима</i> – облици организовања пољопривредних газдинстава; осигурање од одговорности. <i>Стратегије за управљање персоналним ризицима на пољопривредном газдинству</i> - здравствено осигурање, осигурање живота, мере предострожности и безбедности, backup менаџмент. Практична настава: Увежбавање наставних јединица са предавања, примери из праксе; питања и одговори.			
Литература Обавезна: Марковић, Т. (2013). <i>Временски деривати и управљање ризиком у пољопривреди</i> , Пољопривредни факултет, Нови Сад. Допунска: Kuzman, B., Prodanović, R., Subić, J. (2017). <i>Risk and uncertainty management in agricultural holding</i> , in monograph: Risk in the food economy – theory and practice, The Polish and the EU Agricultures 2020+ Challenges, Chances, Threats, Proposals, pp. 133-147, Institute of Agricultural and Food Economics National Research Institute, Warsaw. Kahan, D. (2013). <i>Managing risk in farming</i> , FAO; Hardaker, J.B., Huirne, R.B.M., Anderson, J.R., Lien, G. (2004). <i>Coping with risk in agriculture</i> -2 nd ed., London: CABI Publishing; Kay, R., Edwards, W., Duffy, P. (2012). <i>Farm management</i> , Seventh Edition, Mc Graw Hill, New York; Jesús Antón, Shingo Kimura, Jussi Lankoski and Andrea Cattaneo (2012). “ <i>A Comparative Study of Risk Management in Agriculture under Climate Change</i> ”, OECD Food, Agriculture and Fisheries Working Papers, No. 58, OECD Publishing; U.S. Department of Agriculture (2008). <i>Risk in Agriculture</i> . Risk Management Agency.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2x15=30	
		Практична настава: 3x15=45	
Методе извођења наставе Рад у малим групама – успостављање непосредног контакта студент-професор, дискусија, менторски рад, усмена излагања, интерактивна настава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
активност на вежбама	5	усмени испт	60
колоквијум	20		
семинарски рад	10		